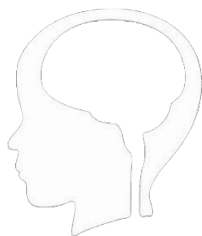

ZORGEN VOOR ZORGENKINDEREN

OVER DE STILLE TRANSITIE NAAR PASSENDE KINDEROPVANG

BETSY VAN DE GRIFT

Colofon

November 2024

Auteursrecht: © Betsy van de Grift

Exploitatierecht: @BETSY VAN DE GRIFT BV

Cover: Betsy van de Grift

Illustraties: Betsy van de Grift

ISBN 978-94-93407-19-0

Niets uit deze uitgave mag worden bewerkt, gekopieerd of anderszins gebruikt, zonder toestemming van de auteur. Voor referenties vermelden: Van de Grift, Betsy (2024), *Zorgen voor Zorgenkinderen*, Probook.

Inhoudsopgave

.....	4
Voorwoord.....	8
1. Inleiding.....	10
<i>Casuïstiek.....</i>	<i>11</i>
<i>rgentie.....</i>	<i>.....</i>
2. De stille transitie naar passende kinderopvang	13
<i>Meer dan arbeidsmarktinstrument</i>	<i>15</i>
<i>Meer dan opvang</i>	<i>15</i>
<i>Strategische waarde voor een groeiende sector</i>	<i>16</i>
<i>Passende kinderopvang.....</i>	<i>17</i>
<i>Plusopvang</i>	<i>17</i>
<i>Extra middelen voor extra zorg</i>	<i>19</i>
3. De transitie in beeld.....	21
<i>Deelvragen</i>	<i>21</i>
4. Wat is de oorzaak van het groeiend aantal zorgkinderen in de kinderopvang?	23
<i>Meer zorgkinderen?</i>	<i>24</i>
<i>Transitie jeugdzorg</i>	<i>25</i>

<i>De kennis over de basale opvoeding verschaalt</i>	26
<i>Voorschoolse educatie wordt moeilijker</i>	28
<i>De BSO voor passend onderwijs</i>	29
<i>Samenvatting zoekvraag 1</i>	30
5. Hoe verloopt de toeleiding van kinderen met een extra ondersteuningsvraag naar de kinderopvang?	31
<i>Voorschoolse educatie</i>	31
<i>Doelgroepkinderen</i>	32
<i>Probleemgedrag</i>	33
<i>Samenwerking met gemeenten</i>	34
<i>De strategische opgave</i>	36
<i>Gedrevenheid en ideologie</i>	38
<i>Inkaderen</i>	38
<i>Inpasbaar of aanpasbaar</i>	39
<i>Samenvatting zoekvraag 2</i>	41
6. Hoe verloopt de interprofessionele samenwerking met onderwijs en zorgexperts en leidt die tot meer inclusie van zorgkinderen?	42
<i>Een hypothetisch voorbeeld</i>	42
<i>Beroepsidentiteit</i>	44
<i>Afstand en nabijheid</i>	46
<i>IPS of IPC, dimensies en gradaties van samenwerking</i>	48
<i>Over het hoofd worden gezien</i>	49
<i>Lange adem</i>	50

<i>IKC's</i>	50
<i>Integratie en coördinatie</i>	51
<i>Werelden van verschil</i>	52
<i>Wordt de inclusie van zorgkinderen in de kinderopvang beter?</i>	54
<i>Vergelijkbaar met primair onderwijs?</i>	55
<i>Samenvatting zoekvraag 3</i>	58
7. Welke professionaliseringslag moet de kinderopvang maken om 'passende kinderopvang' duurzaam en hoogwaardig te realiseren?	60
<i>Competentieverrijking</i>	61
<i>Functiedifferentiatie</i>	63
<i>Richting en sturing</i>	64
<i>Verruimen en beperken</i>	65
<i>Het is heel breed</i>	66
<i>Wat is de opgave</i>	67
<i>Een doelgericht groepsklimaat</i>	68
<i>Samenwerking met andere professionals</i>	69
<i>Contact met ouders en gezinnen</i>	69
<i>Samenvatting zoekvraag 4</i>	70
Nawoord	71
Verantwoording	72
Bronvermelding	74
Voetnoten	76

VOORWOORD

De kinderopvang staat erom bekend en herkent ook zichzelf als het type ‘aanpakkers’ en probleemoplossers. Die houding levert niet alleen een schoon bureaublad op (‘dat hebben we ook maar weer mooi opgelost’), maar ook een sterk gevoel van autonomie. En dat is prettig.

Maar die autonomie kent haar grenzen, bijvoorbeeld als aanbieders (en hun medewerkers en managers) in situaties komen waarbij ze afhankelijk zijn van anderen om een probleem opgelost te krijgen, of omdat sommige doelstellingen nou eenmaal beter samen met anderen te realiseren zijn. En die andere(-n) nemen hun eigen identiteit, competenties, beperkingen en hun eigen strategische agenda mee. Dan is het goed om eerst goed te verkennen wat de kaders en de grenzen voor een probleemoplossing zijn. Wat wil je bereiken, hoe en tot welke prijs?

De opvang van kinderen met een extra ondersteuningsvraag is zo’n onderwerp dat voor kinderopvangbieders appelleert aan zowel de ideologische, professionele als de strategische uitdagingen. En meerdere organisaties, van klein tot groot, zijn ingegaan op de vraag van gemeenten om vorm te geven aan een aanbod voor kinderen met een extra ondersteuningsvraag. ‘Dat kunnen wij’, redeneren ze. Dus de projecten voor zorgkinderen nemen in aantal toe.

Het gevolg is dat er verspreid over ons land meerdere initiatieven zijn gestart voor ‘plusopvang’(i). De vorm, de inhoud en de financiering lopen uiteen, misschien zelfs ver uiteen. Zelfs de terminologie verschilt, waardoor het nogal lastig is om een overzicht te krijgen van wat er speelt. Individuele organisaties weten wat er landelijk speelt, maar zelfs als ze ‘meedoen’ weten ze niet precies wat er speelt. Er lijkt bijna voelbaar een beweging gaande te zijn, maar schijnbaar is die zonder duidelijke sturing. Misschien is dat te negatief verwoord, maar zelfs dat weten we niet of pas over een poosje, in retrospectief.

Dit boek is geschreven met de intentie om een proces dat razend interessant is voor de kinderopvangsector en van groot belang voor kinderen en gezinnen met een extra ondersteuningsvraag, te voeden. En om de sector en haar ketenpartners aan te moedigen tot het zoeken en stellen van kaders. Omdat deze nieuwe professionaliseringsslag voor de sector het verdient om serieus genomen te worden. De waarde van de kinderopvang is toegenomen in het laatste decennium. Die waarde wordt door de buitenwereld gevoed, maar een echt professionele sector geeft die verder zelf vorm; geen ‘u vraagt en wij draaien’-houding. Daarvoor gaat het om te grote belangen: die van kinderen, gezinnen, pedagogisch educatieve beroepskrachten en bedrijfsmatige ondersteuners.

Betsy van de Grift

Hillegom, december 2024